

Sådan gør de bedste

Foto: David Bering

Satsning på et højt udbytte eller på lave omkostninger er de to overordnede veje til konstant at yde topresultater ifølge en ny rapport fra VFL, Kvæg.

Alle veje fører til Rom, og ligeledes kan mange forskellige strategier føre til topresultater år efter år. Det fastslår en ny rapport, 'Sådan gør de bedste', fra Videncentret for Landbrug, Kvæg, der fokuserer på 20 af landets dygtigste mælkeproducenter.

"Under besøgene hos de dygtigste landmænd oplevede vi stor forskellighed i bl.a. udøvelse af ledelse, strategisk tænkning, skabelse af relationer til medarbejdere og udnyttelse af produktionsanlæg. Det fører frem til at der ikke kun er én måde at opnå de gode resultater på," siger Jannik Toft Andersen fra Team Bedriftsledelse, VFL, Kvæg, og tilføjer:

"Det, som virker på den ene landmands bedrift, vil måske ikke fungere på andre bedrifter."

Alligevel kan han se en række fællestræk ved landets dygtigste mælkeproducenter. Det gør bl.a. Jannik Toft Andersen i stand til at dele flertallet af de 20 landmænd i 2 grupper; én med et højt bruttoudbytte pr. ko og én med lave omkostninger.

"Gruppen af landmænd med højt udbytte ligger et stykke over gennemsnittet med hensyn til ydelse og dækningsbidrag. Til gengæld er deres omkostninger også højere end gennemsnittet. Den anden gruppe, hvis produktionstekniske nøgletal ligger på middelniveau, har til gengæld omkostninger væsentligt under gennemsnittet," fastslår Jannik Toft Andersen.

Rettidig omhu

De 20 dygtigste landmænds produktionsanlæg er ikke særlig forskellige fra andre mælkeproducenters anlæg. Der, hvor de dygtigste landmænd skiller sig ud, er deres evne til at udnytte og optimere de fysiske rammer og logistikken bedst muligt.

"Pasningsrutinerne er kendetegnet ved rettidig omhu. Landmændene reagerer hurtigt og resolut,

når der opstår problemer med dyrenes sundhed og trivsel," siger Jannik Toft Andersen.

Et fællestræk ved de 20 landmænd er en viden om, hvad de vil og kan og især ikke vil og kan.

"Landmændene er bevidste om deres bedrifts stærke og svage sider. En viden, de bruger aktivt i de strategiske prioriteringer. Fx har en stor del af landmændene udliciteret meget af deres markdrift, så de i stedet kan fokusere på at skabe resultaterne i stalden," fortæller Jannik Toft Andersen.

Klare pejlemærker

De 20 bedrifters daglige styring af økonomi og produktion er præget af organisation, planlægning og klare pejlemærker og foregår med en kombination af brug af it-værktøjer, fingerspidsfornemmelser og erfaring. Plus en god portion købmandskab.

"Fx køber en af de dygtige landmænd altid foder fredag eftermiddag, fordi han ved, at foderet er billigst der. Men købmandskabet kommer også til udtryk i de mere langsigtede beslutninger som

Indspil udefra

Få inspiration udefra og kræve rådgivning i topklasse. Sådan siger to af landmændene i VFL, Kvægs rapport 'Sådan gør de bedste'.

"Jeg kan lide, at folk har noget tyngde og faglig viden at byde ind med," siger mælkeproducent Sjoerd Ydema om sin erfa-gruppe.

Flere af rapportens landmænd fremhæver deres ægtefæller samt medarbejdere som sparringspartnere. Og så vil landmændene udfordres af rådgiverne.

"De skal turde sige sandheden. Jeg forventer, de siger, hvis noget på bedriften ikke duer," siger Brian Braad Jensen.

Benchmarking er, ifølge rapporten, tillige en stor motivationsfaktor, fordi den peger direkte på indsatsområderne.

De 20 bedrifter

I 2013 havde de 20 bedrifter i rapporten

- mellem 150 og 900 køer
- mellem 95 ha og 400 ha i omdrift
- en gennemsnitlig ydelse på 10.300 kg EKM.

jordkøb," siger Tenna Holdorff Christiansen, antropolog hos Team Bedriftsledelse, VFL, Kvæg og medforfatter af rapporten 'Sådan gør de bedste'.

Hun hæfter sig bl.a. ved landmændenes prioritering af at skabe en god arbejdsplads ud fra en vished om, at de gode resultater også afhænger af motiverede, stabile og gode medarbejdere.

"Trods bedrifternes vækst – hvilket medfører mere administration og it-management – vælger landmændene fortsat at være meget til stede i den daglige drift frem for at sidde ved skrivebordet. Det giver en tæt føling med dagligdagen, som betyder meget for deres arbejde," forklarer Tenna Holdorff Christiansen og nævner et andet plus ved, at ejeren fx er med til at fodre og strø.

"På den måde viser han direkte bedriftens værdier, holdninger og arbejdsmetoder, som derved forankres i medarbejderne," påpeger hun.

Gode ledere

Den såkaldt værdibaserede tilgang til arbejdet støttes af, at landmændene primært oplærer gennem 'følg mig'-metoden. Dertil kommer, at de dygtige landmænd er gode til at motivere, sætte medarbejdernes styrker i spil, inddrage dem og give dem medansvar og ejerskab.

"Den form for ledelse har landmændene ikke lært gennem moderne managementteorier, men via metoder baseret på erfaringer og menneskesyn," siger Tenna Holdorff Christiansen.

Hun, og Jannik Toft Andersen, mener, at rapportens beskrivelser af de 20 bedste landmænd ikke kun kan inspirere mælkeproducenter, men også kunne benyttes i andre driftsgrene samt andre typer af små og mellemstore virksomheder såsom tømrere og frisørsaloner.

Ved at have ansat Tommi Bjørn (t.v.) som fodermester får Jesper Lange mere tid til konen Rikke samt Daniel, Maia og tvillingerne Mathias og Dicte. Privatfoto.

Her er omkostningerne i bund

Kyniker, altmuligmand og snusfornuftig investor. Mød low cost-mælkeproducent Jesper Lange.

Kan det betale sig? Sådan tænker Jesper Lange, indehaver af Jægerlundhus ved Bevtoft.

"Vi køber aldrig noget uden at være sikre på, at det kan tjenes ret hurtigt ind igen," fastslår Jesper Lange, der kalder sig 'low cost-landmand'.

Hans fokus på lave omkostninger giver ham det suverænt laveste krav til dækningsbidrag blandt de 20 mælkeproducenter i Videncentret for Landbrug, Kvægs nye rapport 'Sådan gør de bedste'.

"Vores produktionsanlæg har ikke 117 finesser, der kan gå i stykker, men det er effektivt og funktionelt. Reservedelene ligger på hylden, og vi kan selv sørge for, at tingene fungerer. Så behøver man ikke

at betale en voldsom høj timeløn til håndværkere for at lave stort og småt," påpeger Jesper Lange.

Tidsbesparende fodersystem

Helt muret inde er hans bankkonto dog ikke.

"For ti år siden investerede vi i et nyt fodersystem. Det var ikke billigt, men det letter vores arbejdsdag, så vi får mere tid til andre opgaver. Desuden er foderanlægget lidt større, end hvad vi har brug for. Det betyder dels, at vi blev fremtidssikret dels, at vi ved lørdagsfodringen også kan fodre til søndag. Så sparer vi dyre lønkroner og kan holde fri om søndagen," siger Jesper Lange, der som far til fire mindre børn med en udearbejdende hustru vægter fritid og familieliv højt.

"Jeg er ofte nede på 37 timers arbejde om ugen. Det kræver selvfølgelig, at man har en god foder-

mester. Det har jeg. Han overser intet i stalden. Selv om han kan køre langt på en liter ros, giver jeg ham en god løn. 5.000 kr. ekstra om måneden er hurtigt tjent ind i forhold til at have en billig mand, som overser et enkelt sygt dyr," understreger han.

Hurtige indgreb

At have blik for hver enkelt af staldens 200 køer kan nemlig også holde omkostningerne nede.

"Vi tager sygdom i opløbet ved at holde øje med dyrenes adfærd og sundhed. Fx tjekker og behandler jeg en halt ko med det samme modsat mange, der registrerer løbende og tager dyrene en fast ugedag. Der kan ske meget inden da, og det kan medføre en stor dyrlægeregning," siger Jesper Lange, som ikke tøver med at bruge bolt pistolen ved udsigt til et langvarigt sygdomsforløb.

"Der er jeg kold. Udgiften til en dyrlæge kan være på niveau med prisen for en ny ko. Derfor er det vigtigste for mig at finde et andet dyr, som kan tage den anden kos plads," forklarer Jesper Lange.

Markarbejdet er udliciteret til en maskinstation.

"Så behøver vi ikke investere i dyre maskiner, men kan nøjes med en 140 hestes traktor til de daglige opgaver," konstaterer Jesper Lange, hvis gennemsnitlige EKM i 2013 var 10.100 kilo.

"Vi lander ca. samme sted i år. Det placerer os ikke i toppen, men at producere mælk handler om andet end at have en høj ydelse. Fx har vi, ud over fokus på inventar og serviceydelser, en ret billig fodring. Og så er det en fordel, at vi, da vi byggede stalden i 2005, indrettede produktionen efter en mælkepris, som dengang var 2 kr. pr. liter. Derfor tjener vi penge trods den nuværende lave mælkepris," siger Jesper Lange. /Henrik Lomholt Rasmussen

Enkelthed frem for alt

Sjoerd Ydema har succes med enkle systemer og tydelig ledelse.

"Keep it simple", lyder mantraet, der i årevis har sikret Martine og Sjoerd Ydema topresultater på Fårup Overgaard uden for Rødkærøbro.

Her er dagligdagen systematiseret, så de tre ukrainske praktikanter samt de to fodermestre, en dansker og en ukrainer, har nemt ved at udføre opgaverne med et minimum af kommunikation – og uden skrevne vejledninger og mundtlige beskeder – for at mindske risikoen for misforståelser og fejl.

"Vi bruger bl.a. ankelbånd i kalvevognene. En vogn med to røde bånd får to spande mælk til de seks kalve. Et rødt og et blåt bånd svarer til halvanden liter mælk, mens et rødt bånd betyder en spand med 12 liter mælk. Har en kalv diarré, får den et rødt bånd for sig selv for at vise, at den skal have ekstra opmærksomhed," forklarer Sjoerd Ydema.

Hurtig oplæring

Satsningen på at lede bedriften efter systemer præger også nye ukrainske medarbejders oplæring. Den skal være hurtig og effektiv, da en medarbej-

der typisk kun er på Fårup Overgaard i 18 måneder. Undtagelsen er bedriftens oplæringsansvarlige.

"Han er ukrainer, har været hos os i seks år og taler og forstår dansk," siger Sjoerd Ydema.

Den løbende udskiftning af medarbejdere får ham til både at tydeliggøre og systematisere sine værdier. Fx forventer han ikke, at medarbejderne på eget initiativ tjekker køernes sundhed og trivsel.

"Men det skal alle gøre. De skal ikke interessere sig for det, men de skal gøre det alligevel," siger Sjoerd Ydema og uddyber:

"Vi bruger ikke Heatime® og den slags brunsthjælpemidler, men kontrollerer dyrene ved at holde øje med dem i stalden. Derfor skal én af de tre medarbejdere på et hold gå en runde i stalden og observere køerne kl. 3, kl. 12.30 og kl. 15, mens jeg tager turen om aftenen."

Faste holdninger

Medarbejdernes iagttagelser noterer én af fodermestrene på computeren, hvorpå det tjekkes, om dyrene i formodet brunst kan insemineres.

"Den systematiske metode gjorde os til kreds- mestre i reproduktion sidste år," siger Sjoerd

Et rødt bånd på en kalvehytte markerer, at kalven har diarré og skal have ekstra opmærksomhed. Foto: Anne Marcher Holm.

Ydema, der har faste holdninger om sin bedrifts værdier:

"Man skal være meget tydelig med, at dét accepterer vi, og dét accepterer vi ikke. Man skal kende sine grænser og sætte dem."

Han giver sine to erfarne fodermestre plads til at tage beslutninger, som ikke bygger på systemer og er bevidst om, at holdning kræver handling.

"Derfor deltager jeg i det daglige arbejde. Vi har en flad struktur, så jeg er også medarbejder," fastslår Sjoerd Ydema.

Data om hans bedrift er indhentet via etnografisk feltarbejde udført af Tenna Holdorff Christiansen, antropolog hos VFL, Kvæg.

/Henrik Lomholt Rasmussen

Antibiotika- forbruget stiger

L&F, Kvæg har en målsætning om at reducere forbruget af antibiotika, fordi erhvervet selv ønsker at holde udviklingen af resistens så lav som muligt. Foto: Jørgen Katholm.

Efter fald i kvægbrugets antibiotikaforbrug de seneste år er der sket en stigning i 2014. Stigningen kan ikke alene forklares ved sommerens stop for brug af cefalosporiner.

De seneste par år er antibiotikaforbruget hos kvæg faldet uden, at det har haft negativ indflydelse på den generelle sundhed og velfærd blandt dyrene. Både dødeligheden blandt køer og det generelle celletal er faldet i samme periode. En opgørelse over forbruget i de tre første kvartaler af 2014 viser imidlertid en stigning på knap 10 pct. En mindre stigning var forventelig som konsekvens af L&F, Kvægs initiativ denne sommer til et frivilligt stop for brug af de kritiske antibiotika – de såkaldte 3. og 4. generations cefalosporiner. Det skyldes, at når man lægger behandlinger om fra bredspektrede (fx cefalosporiner) til smalspektrede (penicilliner), vil mængden i kg stige, fordi der skal bruges 5-10 gange så meget stof af de smalspektrede. Men stigningen de første ni måneder af 2014 kan ikke alene tilskrives omlægning af forbruget fra kritiske antibiotika.

Stigning i både smal- og bredspektrede

Mængdemæssigt er den største stigning sket i forbruget af de smalspektrede antibiotika. Men forbruget af nogle af de mere bredspektrede typer

er desværre også vokset. Specielt er forbruget af tetracycliner steget. Det drejer sig om produkter som Aquacyclin, Engemycin, Terramycin, Alamycin, Doxycyclin m.v.

Brug af tetracycliner kan øge risikoen for udvikling af resistente bakterier. Af samme grund har svinebranchen netop besluttet at halvere forbruget af tetracyclin inden udgangen af 2015. Også forbruget af de såkaldte amfenikoler er i vækst. Disse stoffer (så som Nuflor, Resflor, Florgane, Florkem, Norfenicol og Selectan) anvendes bl.a. til behandling af luftvejslidelser hos kalve.

Baggrund for stigning undersøges

Ifølge formand for L&F, Peder Philipp skal det undersøges nærmere, hvad der ligger til grund for stigningen.

"L&F, Kvæg har en strategi om at reducere forbruget af antibiotika – især de bredspektrede. Vel at mærke uden, at det går ud over sundheden og velfærden, for vi har også et mål om at nedbringe både ko- og kalvedødeligheden. Vi skal altså behandle for det, der er behov for, men ikke mere end det. Den stigning, vi har set de første tre kvartaler af 2014, kan vi ikke umiddelbart forklare. Derfor vil vi nu dykke ned i problemstillingen og de data, vi har til rådighed for at finde svaret," lyder det fra formanden. /Henrik Læssøe Martin og Kirsten Marstal

Fik tilbud om bedre pris for kalvene

Frivillig merbetaling fra slagtekalveproducenten for krydsningskalvene var en god overraskelse for et sjællandsk mælkeproducentpar.

Der er gode dage, og der er mindre gode dage. En af de gode dage for mælkeproducenterne Yke og Rein Kloppenburg på Vorgård ved Gislinge på Sjælland var, da de for nylig kom hjem og fandt en kuvert fra slagtekalveproducenten, hvor der med håndskrift stod skrevet: *Kvægkonsulenten er af den opfattelse, at jeg kan give 800-1.000 kr. + notering for krydsningskalvene. Med det foder, som jeg bruger, har jeg en tilvækst på 1.100-1.200 g dagligt.* Kuverten var fra slagtekalveproducent Brøns Christensen, som aftager parrets kalve.

"Jeg blev utrolig glad, fordi det viste, at vores beslutning om at bruge tyresæd fra blåkvæg på vores dårligste køer var en virkelig god beslutning," fortæller Yke Kloppenburg og tilføjer:

"I forvejen havde vi en god aftale med Brøns Christensen om, at han betalte 500 kr. over noteringen. Så dette var over al forventning."

Siden den dag har Brøns Christensen betalt 900 kr. over noteringen for tyrekalvene.

"Noteringsforskellen på kalvene fra Vorgård og renrace er 3-5 kr. pr. kg afhængig af klassificeringen. Og det er kun rimeligt, at Yke og Rein også får del i den fortjeneste," fortæller Brøns Christensen.

Beslutningen om at lave krydsningskalve på Vorgård blev truffet i 2011, fordi parret mente, at kvaliteten af kvierne ikke var god nok. Derfor besluttede de at bruge kødkvægssæd på de dårligste køer. På nuværende tidspunkt insemineres 30 pct. af Vorgårds malkekøer med tyresæd fra blåkvæg. Og det er lykkedes at forbedre kvierens kvalitet.

"Ved sidste kontrol var vores førstekalvskvier 2,8 kg EKM over mål, de øvrige 0,2," fortæller Yke Kloppenburg. Besætningen på Vorgård har en ydelse på 11.000 kg EKM ved to gange daglig malkning.

/Kirsten Marstal

Få støtte til at undgå ømme rygge og nedslidte kroppe

Forebyggelsesfonden tilbyder forløb, til forebyggelse af nedslidning på jobbet.

Av, min ryg. I et fysisk præget erhverv som landbruget er risikoen for arbejdsskader og nedslidte kroppe høj. Men faren for nedslidning kan man få hjælp og økonomisk støtte til at undgå ved at søge om en forebyggelsespakke i Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse.

Forebyggelsespakken, der udbydes fra 5. januar 2015, er et cirka tre måneder langt forløb, som indgår i det daglige arbejde. Trin for trin bliver bedriftens indehaver og medarbejderne, bl.a. via

møder, videoer og tegninger, instrueret i, hvordan man kan få et bedre arbejdsmiljø.

"Forebyggelsespakken indeholder forslag, som kan inspirere alle på bedriften til dels at få nye arbejdsrutiner, dels at tale om, hvilke løsninger der fungerer bedst på ens bedrift, og hvordan man indarbejder dem," siger Christina Edstrand, arbejdsmiljøkonsulent hos Videncentret for Landbrug, Kvæg.

Der gives økonomisk kompensation for, at lederen og medarbejderne bruger hhv. 22 timer og 8 timer på forløbet.

Alle bedrifter, uanset størrelse, kan søge om

støtte for en gruppe på op til 19 ansatte og 1 leder.

/Henrik Lomholt Rasmussen

Læs mere om forebyggelsespakken og støttemulighederne her: www.forebyggelsesfonden.dk/forebyggelsespakker eller kontakt Christina Edstrand; 8740 5560 eller cae@vfl.dk.

Hør også om emnet på KvægKongres 2015 under indlægget 'En stærk krop resten af arbejdslivet!'

Korsvanggård har to minilæssere; én til fodring og én til at køre på spalter.
"Så undgår vi at blande lort og foder," siger Peter Lundgaard, medindehaver af bedriften. Foto: Rita Fjellvik Djuve.

Hurra for kritik udefra

En sydvestjysk landmand er glad for, at en dyrlæge uden tilknytning til bedriften rokkede ved hans idé om at have styr på smittebeskyttelsen.

Kritiske øjne på graden af smittebeskyttelse på bedriften skader aldrig. Det konkluderer Peter Lundgaard, medindehaver af Korsvanggård I/S ved Bramming, efter dyrlæge Line Fruergaard-Roed, som repræsentant

for Videncentret for Landbrug, Kvægs kampagne om smittebeskyttelse, havde tjekket forholdene på bedriften.

"Vi mente, at vi havde styr på smittebeskyttelsen. Men Line Fruergaard-Roed satte spørgsmålstejn ved nogle af vores løsninger og planer. Det flyttede noget," konstaterer Peter Lundgaard og giver et konkret eksempel.

"Vi havde planlagt at støbe en platform til døde dyr – som før lå

på spalter – et sted som betød, at den nærmeste kalvehytte ville være kommet til at ligge ti meter fra platformen. Det var for tæt på pga. risikoen for smitteoverførsel, mente Line Fruergaard-Roed, og det kunne der jo være noget om. Derfor støbte vi fundamentet et mere isoleret sted ved en markvej," fortæller Peter Lundgaard og melder om flere fordele ved den ændrede placering:

"DAKA-bilen kan komme hen til platformen ad en anden vej, der ikke går forbi kalvene, og de døde dyr kan hverken ses fra vejen eller af os på bedriften."

Klar tale

Førløbet får Peter Lundgaard til at kalde det givtigt at få besøg af en person, uden form for interesser i ens bedrift ud over at optimere den.

"Det betyder, at vedkommende kan tale lige ud af posen," siger Peter Lundgaard og giver et par nemme tip om smittebeskyttelse.

"Kalvehytterne skummer vi ind i

truckrens – som effektivt opløser fx gødning – lader dem stå i blød og spuler dem så med højtryksrensningen på en vaskeplads. Vi har støvler med ud til chaufførerne, som henter dyr, for de kan have været i alverdens besætninger. Og så har vi en ekstern indgang og skilte med besked om at kontakte os, inden man går ind i stalden. Ikke for at holde folk ude, men for at holde risikoen for smitteoverførsel nede," siger Peter Lundgaard.

Hør mere om 'Smittebeskyttelse – bedriftens livsforsikring' på Kvæggkongres 2015.

/Henrik Lomholt Rasmussen

Udskrifter slettes i Gl. Dyreregistrering

Værktøjer vedr. reproduktion skal nu findes i DMS Dyreregistrering.

Kalven, den omvendte ko og det overkrydsede yver er symboler i DMS Dyreregistrering, som mange landmænd allerede nikker genkendende til. De er godt i gang med at bruge DMS Dyreregistrering og drager fordel af den lettere registrering og programmets mange funktioner.

I det seneste år har DMS Dyreregistrering fået flere funktioner, der alle er fleksible og kan tilpasses den enkelte bedrift. Yderligere er funktionen 'Aktuelt' nyttig. Her kan man kontrollere og godkende fx registreringer fra slagtning, hvilket sparer mange indtastninger.

Flere muligheder i DMS

DMS Dyreregistrering indeholder de nyeste reproduktionsredskaber.

Det betyder bl.a., at man ikke længere kan udskrive Reproduktionsopgørelse, Reproudskrift køer og Reproudskrift kvier i Gl. Dyreregistrering. Reproudskrift køer og Reproudskrift kvier finder du i stedet i DMS Dyreregistrering under Analyse og Lister > Analyseudskrifter.

"Omlægningen til DMS Dyreregistrering betyder, at lister og udskrifter fremover er på driftsenhedsniveau," siger Søs Ancker, specialkonsulent hos Videncentret for Landbrug, Kvæg og fortsætter:

"Det er et stort plus, fordi det så også er muligt at bruge værktøjerne dér, hvor man flytter køer mellem flere besætninger i driftsenheden."

Fra www.dmsdyr.dk kan du installere DMS Dyreregistrering. Har du spørgsmål til DMS Dyreregistrering, kan du kontakte DLBR IT's kundecenter på 7015 5015.

/Henrik Lomholt Rasmussen

Sæt fokus på restbeløbet

Med de faldende mælkepriser er det endnu vigtigere at have fokus på restbeløbet. Man må kigge på foderprisen, mælkeydelsen og energidnyttelsen. Kan noget optimeres? Ud over restbeløbet er 'kg EKM/kg tørstof' et andet godt nøgletal. Tallet fortæller noget om produktivitet og effektivitet. Et mål kunne være, at man vil ligge over 1,50 kg EKM/kg tørstof. I november opnåede de 10 pct. højeste 1,63 kg EKM/kg tørstof, mens gennemsnittet var 1,42 kg EKM/kg tørstof (stor race).

I november var restbeløbet i gennemsnit 52 kr. pr. ko. pr. dag for 81 konventionelle besætninger og 51 kr. pr. ko. pr. dag for 11 økologiske besætninger. Det er et øjebliksbillede, og resultatet skal bruges til at justere de muligheder, der er i stalden. Spredningen for restbeløbet pr. ko er stor; se nedenstående tabel.

/Aage Harrild Nielsen, Heden & Fjorden

	Bund 10 %	Gns.	Top 10 %
Energidnyttelse	89,8 (88,4)	97 (96)	106,4 (99,9)
Kg EKM/ko/dag	26,6 (23,8)	32,5 (29,2)	38,1 (35,7)
Kg EKM/kg TS	1,25 (1,19)	1,42 (1,30)	1,63 (1,43)
Restbeløb/kg EKM	1,46 (1,24)	1,60 (1,72)	1,80 (1,86)
Restbeløb/ko/dag	43 (30)	52 (51)	63 (66)

Data fra 92 besætninger fra november, heraf 11 økologiske (i parenteser). LMO, LandboThy, Gefion, Lemvigegnens Landboforening, Jysk Landbrugsrådgivning, Syddansk Kvæg, LandboNord og Heden & Fjorden har bidraget med tal. Grovfoderpris: 107 øre/FE for majs og 117 øre/FE for græsensilage. Beregningsgrundlag: Foderkontrollen i DMS. I mælkeprisen er indregnet en forventet efterbetaling. Husk, at restbeløb pr. ko udelukkende giver et øjebliksbillede.